

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/605/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111245059
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1111245059.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Janky Richterovej a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: N. Y. V., B. XX. XX. XXXX, X. P. I., Š. XXXX/XX, zast. FUTEJ & Partners s.r.o., IČO: 35 955 341, so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, proti žalovanej: Slovenská republika zast. Národnou bankou Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, o náhradu škody 39.616,94 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26. marca 2014, č. k. 21C/223/2011-500 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdzuje.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1/Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 39.616,94 Eur príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom žalovanej pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKEJ INVESTÍCIE (ďalej len "PDSI" resp. "Družstvo") a obchodníka s cennými papiermi (ďalej len "obchodník s CP"). Súčasne uvedeným rozsudkom súd zamietol návrh navrhovateľa na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v právnej veci sp. zn. 21C/223/2011.

2/Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobca sa stal členom PDSI, do ktorého vložil peňažné prostriedky vo výške 33.410,71 Eur. Z potvrdenia o prezentácii zmenky zo dňa 11. 01. 2011 mal súd za preukázané, že družstvom bola dňa 10. 01. 2011 vystavená zmenka na sumu 38.995,15 Eur žalobcovi ako veriteľovi, ktorý ju dňa 11. 01. 2011 predložil družstvu na vyplatenie, k čomu však pre nedostatok finančných prostriedkov nedošlo. Pri vstupovaní do družstva bolo pritom žalobcovi povedané, že nad činnosťou družstva vykonáva dohľad NBS, čo bolo preňho kritériom, na základe ktorého sa rozhodol do družstva investovať finančné prostriedky. Žalobca si predmetnú pohľadávku prihlásil v

konkurze, ktorý bol na Družstvo vyhlásený uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. 04. 2011, táto však bola správcom konkurznej podstaty popretá a žalobca podal incidenčnú žalobu, pričom konanie o nej nie je doposiaľ právoplatne skončené.

3/V konaní bolo tiež preukázané, že investíciami vloženými do družstva, ktoré tvorili vklady členov družstva, mal právo disponovať výhradne Capital invest o.c.p. na základe zmluvy o riadení portfólia z 02. 06. 2008, uzavretej medzi obchodníkom s CP a družstvom. Zmluva bola ukončená zo strany obchodníka s CP výpoveďou zo dňa 30. 3. 2010. Po zániku záväzkového vzťahu medzi družstvom a obchodníkom s CP sa družstvo domáhalo svojich nárokov vyplývajúcich zo zmluvy voči obchodníkovi s CP rôznymi žiadosťami a výzvami na zaplatenie dlžných súm. Súdnou cestou sa svojich nárokov nedomáhalo. Družstvo finančné prostriedky, ktoré získalo od svojich členov, neposkytovalo obchodníkovi

s CP na základe zmluvy, kde by bola špecifikovaná výška poskytnutej sumy, ale zamestnanci obchodníka s CP priamo disponovali s peniazmi družstva na základe udeleného súhlasu družstva.

4/Na základe schváleného prospektu investície Úradom pre finančný trh UTF-002/2002/SPI zo dňa 21. 03. 2002, právoplatným dňa 28. 03. 2002, bolo družstvo oprávnené ponúkať majetkové hodnoty s lehotou verejnej ponuky 10 rokov. Prospekt investície bol informačným dokumentom, z ktorého investori získavali informácie pre ich investičné rozhodnutie.

5/Z uvedeného skutkového stavu vyplynulo, že do 01. 06. 2010 NBS, ako aj jej právny predchodca - Úrad pre finančný trh, v súlade so zákonom číslo 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov postupovali správne vo vzťahu k družstvu, ktoré bolo NBS povinné predkladať polročné správy o svojom hospodárení, z obsahu ktorých nevyplývali žiadne informácie o prípadnej zhoršenej finančnej situácii družstva predovšetkým po tom, čo bolo vedené rokovanie so štatutárom družstva, ako aj s ostatnými štatutármi dcérskych spoločností družstva a NBS dňa 24. 8. 2007. Po týchto rokovaniach Družstvo dňa 10. 10. 2007 doručilo NBS písomnú odpoveď, v ktorej zdôraznilo, že zo strany družstiev nedošlo k porušeniu zákona a prospektov investícií schválených Úradom pre finančný trh. Vyjadrilo sa aj k systému fungovania družstiev vzhľadom na ich investičnú stratégiu, pričom podľa jeho názoru narušenie tohto systému by mohlo týmto spoločnostiam spôsobiť značné škody ako aj na druhej strane náklady, keďže finančné vzťahy medzi uvedenými spoločnosťami sú dlhodobými investičnými vzťahmi. Družstvu aj dcérskym spoločnostiam sa javilo ako problematické zabezpečiť do portfólia družstiev iné investičné nástroje, ako nástroje, ktorých emitentmi boli spoločnosti v rámci finančnej skupiny CI holding, a.s. V odpovedi družstvo zdôraznilo, že dlhodobé vysoké výnosy členov družstiev boli zabezpečené najmä dobrou investičnou stratégiou družstiev, pričom bola vyslovená obava, že zmenou by mohlo prísť k ich ohrozeniu, resp. narušeniu dôveryhodnosti družstiev.

6/Družstvo až listom doručeným NBS dňa 15. 04. 2010 požiadalo NBS o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi potom, čo mu tento vypovedal zmluvu o zriadení portfólia. NBS následne vykonala v období od 20. 04. 2010 do 06. 05. 2010 u obchodníka s cennými papiermi dohľad na mieste a zároveň vyzvala družstvo, aby predložilo žiadosť o schválenie dodatku prospektu investície tak, aby družstvo mohlo pokračovať v zhodnocovaní finančných prostriedkov, keďže NBS zistila, že podstatná časť prospektu investície sa stala neaktuálna. Družstvo predložilo dňa 28. 04. 2010 NBS žiadosť o schválenie dodatkov k prospektu investície. Podaním žiadosti bolo začaté konanie OPK - 5664/1/2010, ktoré bolo prerušené na čas, po ktorý družstvo bolo povinné odstrániť nedostatky žiadosti a žiadosť doplniť. Družstvo ani po opakovanom predĺžení lehoty na odstránenie väd žiadosti nedostatky neodstránilo, v dôsledku čoho NBS rozhodnutím zo dňa 26. 8. 2010, č. OPK-5664/1-5/2010 konanie vo veci zastavila. Rozhodnutie bolo potvrdené Bankovou radou NBS č. GUV-1744/2010, zo dňa 08. 12. 2010. NBS súčasne začala voči družstvu konanie o uložení sankcie podľa ustanovenia § 144 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. za porušenie ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c), h) zákona o cenných papieroch a ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch. Rozhodnutím z 30. 5. 2011, právoplatným dňa 18. 7. 2011, NBS družstvu zakázala predaj majetkových hodnôt.

7/NBS na základe získaných poznatkov činnosti družstva ako aj obchodníka s cennými papiermi, dňa 27. 07. 2010 orgánom činným v trestnom konaní podala oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu. Dňa 10. 8. 2010 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku pre obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

8/Súd prvej inštancie z uvedeného skutkového stavu vyvodil záver o nedôvodnosti žaloby poukazujúc na to, že žalobca v konaní nepreukázal, že by NBS vo vzťahu k družstvu nesprávne úradne postupovala. V konaní mal za preukázané, že NBS až od účinnosti novely zákona č. 566/2001 Z.z., t. j. od 1. 6. 2010, bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt - Družstvo - dodržiava schválený prospekt investície. NBS nevykonávala a ani nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, pretože by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, ako aj v rozpore so zák. č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska, zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj so zák. č. 747/2004 Z.z. o dohlade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

9/Súd prvej inštancie posúdil žalobu ako nedôvodnú i preto, že nárok na náhradu škody voči štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak nemôže poškodený dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý je mu povinný plniť. Žalobca si svoj nárok uplatnil aj v konkurznom konaní vedenom voči Družstvu, ktorého bol členom. V prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nevyožiteľnosti pohľadávky poškodeného, ako predpokladu vzniku škody spôsobenej štátom, odvíja až odo dňa, keď pominú účinky vyhláseného konkurzu alebo až vtedy, keď nebude nárok žalobcu na základe právoplatného rozvrhového uznesenia súdu uspokojený. Pohľadávka žalobcu bola síce

správcom konkurznej podstaty popretá, uplatnil si ju však incidenčnou žalobou, o ktorej nebolo doposiaľ rozhodnuté. Keďže konkurz nie je ukončený, nie je možné v danej veci ustáliť ani výšku škody, ktorá mala žalobcovi vzniknúť. Rovnako žalobca ako bývalý člen družstva si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle ust. § 243 ods. 4 Obch. zák. voči členom predstavenstva družstva alebo členom kontrolnej komisie.

10/Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že NBS by sa mohla dopustiť prípadného nesprávneho úradného postupu zanedbaním dohľadu len vo vzťahu ku dohliadanému subjektu, ktorým je Družstvo. Žalobca však poukazoval na to, že mu vznikla škoda aj v príčinnej súvislosti so zanedbaním dohľadu zo strany NBS nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi. Družstvo poskytovalo finančné prostriedky po tom, ako ich získalo, obchodníkovi s cennými papiermi na základe zmluvy o zriadení portfólia. Medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi tak vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli obaja účastníci zmluvy povinní plniť si z uzavretej zmluvy. Ak Družstvo zistilo, že obchodník s cennými papiermi si svoje povinnosti neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok. Len v prípade, ak by sa Družstvo svojich pohľadávok nedomohlo voči obchodníkovi s cennými papiermi, bolo by možné teoreticky dospieť k záveru, že Družstvu vznikla škoda v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS spočívajúcom v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi. V priamej príčinnej súvislosti s prípadným preukázaným nesprávnym úradným postupom nad dohliadaným subjektom - obchodníkom s cennými papiermi - mohla vzniknúť škoda, ale len na strane Družstva, a nie na strane žalobcu. Na základe uvedeného i prípadný nesprávny úradný postup NBS vyplývajúci z dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi mal súd prvého stupňa v danom prípade za právne irelevantný. Žalobcovi totiž nevznikla škoda v priamej príčinnej súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS spočívajúcom v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi. Žalovaná v konaní preukázala, že NBS dohľad nad dohliadaným subjektom (Družstvom) nezanedbala, keďže družstvo bolo dohliadaným subjektom len v obmedzenom rozsahu (dohľad nad plnením povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt) v súlade s ust. § 125 až 128 zákona o cenných papieroch. Preto pôvodne Úrad pre finančný trh schválil Družstvu prospekt investícií, pričom posudzoval len jeho úplnosť. Za pravdivosť údajov v prospekte investície zodpovedali príslušné orgány družstva. Žalovaná tiež preukázala, že nebolo v právomoci NBS schvaľovať zmluvu o zriadení portfólia, čo znamená, že NBS nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, pretože v takom prípade by došlo k prekročeniu jej kompetencií.

11/Súd prvej inštancie napokon poukázal aj na to, že štát nemôže priamo zasahovať do vlastnej činnosti Družstva a jeho majetkovoprávných vzťahov, v ktorých má Družstvo autonómne postavenie. Vnútorne vzťahy družstva sa spravovali v danom čase stanovami a ustanoveniami Obchodného zákonníka. Žalobca ako člen Družstva neinvestoval predmetné peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemal žiaden vplyv, ale práve naopak, členská schôdza je najvyšším orgánom družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť družstva a jeho orgánov v zmysle Obchodného zákonníka a stanov družstva. Žalobca v konaní nepreukázal, že počas členstva v družstve realizoval svoje oprávnenia vyplývajúce mu z členstva tak, že by aktívne zasiahol do činnosti družstva za účelom odvrátenia hroziacej škody pri zistení nedostatkov v činnosti štatutárnych zástupcov družstva.

12/Súd prvej inštancie nedoplnil dokazovanie výsluchom svedkov G.. L. K., N.. T. Š., N.. Y. W., N.. U. K.G., ani oboznámením sa s účtovnou evidenciou Družstva z dôvodu, že z listinných odkazov založených v súdnom spise mal dostatočne preukázaný skutkový stav opísaný žalovanou vo vyjadrení k žalobnému návrhu.

13/Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie súčasne zamietol aj návrh žalobcu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v prejednávanej veci podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. s poukazom na § 1 O.s.p., podľa ktorého vnútroštátny súd je povinný zabezpečiť spravodlivú ochranu oprávnených záujmov účastníkov konania. Mal totiž za to, že verejná ponuka majetkových hodnôt nie je regulovaná smernicou EÚ 2003/71/ES, t. j. smernicou o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo pri ich prijatí na obchodovanie, a o zmene a doplnení smernice 2001/34/ES, na znenie ktorej sa odvolával žalobca v predmetnom procesnom návrhu. Alternatívne investičné možnosti, medzi ktoré možno zahrnúť aj činnosť vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt, začala v rámci EÚ regulovať až smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ zo dňa 08. 06. 2011 o správcoch alternatívnych investičných fondov a o zmene a doplnení smerníc 2003/41/ES a 2009/65/ES a nariadením (ES) číslo 1060/2009, (EÚ) číslo 1095/2010. Rozhodnutie Súdného dvora EÚ o navrhovateľom položených otázkach preto súd nepovažoval za nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Poukázal tiež na skutočnosť, že

prvoinštančný súd nie je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, a preto nemá povinnosť obrátiť sa na Súdny dvor EÚ.

14/O náhrade trov konania bolo súdom prvej inštancie rozhodnuté podľa zásady úspechu vyjadrenej v § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovanej, ktorá náhradu trov konania neuplatnila, a ani jej v konaní žiadne trovy nevznikli, súd náhradu trov konania nepriznal.

15/Proti výroku rozsudku, ktorým bol zamietnutý návrh na začatie konania, podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktorým z odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. b), c), d) a f) O.s.p. žiadal prvostupňový rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že súd žalovanej uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody v sume 39.616,94 Eur s príslušenstvom do troch dní od právoplatnosti rozsudku, alternatívne navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prvoinštančnému súdu vytkol, že pri rozhodovaní nezohľadnil skutočnosť, že Národná banka Slovenska nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, keď základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j. že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Opätovne poukázal na to, že sa spoliehal, že nedôjde ku škode na jeho úkor, pretože vychádzal z garancie Národnej banky Slovenska ako orgánu dohľadu a nemohol predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa Národnej banky Slovenska len formálny, resp. že takýto je jeho obsah podľa výkladu žalovanej, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval a postup Národnej banky Slovenska bol preto svojvoľný v neprospech každého, ktorý sa na žalovanú z hľadiska stability a ochrany investície spoľahal. Postup žalovanej označil za svojvoľný, resp. arbitrárny v neprospech každého, kto sa na žalovanú z hľadiska stability a ochrany investície spoľahal. Argument žalovanej, že upozornil Družstvo, že vykonáva dohľad nad jeho činnosťou ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa ust. § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., ale nie dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, posúdil ako úplne irelevantný, nakoľko nemohol mať o takto zúženom dohľade orgánu vedomosť a nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností Národnou bankou Slovenska, spočívajúcom v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zák. č. 566/2001 Z. z.. Za obzvlášť nepochopiteľný považoval záver súdu prvej inštancie, že sa mal viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady "právo patrí bdelym", nakoľko ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti banky vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu, a nie v dôsledku toho, že nebol "bdelý" s tým, že mu nepatrili ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou Družstva, ani obchodníka s cennými papiermi, ktorými mohol zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. sankciami porušujúci subjekt donútiť k dodržiavaniu zákona. V ďalšom uviedol, že povinnosťou Národnej banky Slovenska podľa ust. § 137 ods. 2 Zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností, pričom podľa ust. § 135 ods. 1 zákona o cenných papieroch, ktorý platí v tomto znení už od 1. mája 2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany Národnej banky Slovenska, napriek tomu, že žalovaná v priebehu celého konania tvrdila opak - preto mala Národná banka Slovenska zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných Národnou bankou Slovenska Družstvu (Prospekt investícií, vydaný vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne kontrolovaný Národnou bankou Slovenska) a obchodníkovi s cennými papiermi.

16/Povinný zákonný dohľad zo strany Národnej banky Slovenska bol dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých, ktoré vyplývajú z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou obchodníka, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj žalobcu. Poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo výpoveďou svedka Ing. Zdenka Juricu, Csc., preukázané, že Národná banka Slovenska už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s cennými papiermi, z čoho vyplýva, že Družstvo malo všetky peňažné prostriedky od neho získané, investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a Družstvom. Národná banka Slovenska sa po zistení o rizikovosti portfólia Družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po vytknutí zo strany banky rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING a. s., CI Reality, s.r.o. a GLOBAL production s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, a.s. a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše, či už členom predstavenstva alebo

konateľom, Ing. Libor Červenka, vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. Odvolateľ poukázal ďalej na to, že Národná banka Slovenska naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING a. s. a obchodníkom a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že obchodník s cennými papiermi vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre Družstvo, porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch, ani po vydaní tohto rozhodnutia okrem udelenej pokuty vo výške 10.000 Eur, Národná banka Slovenska nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť obchodníkovi alebo družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť obchodníkovi alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo obchodníka). Následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti Družstva aj obchodníka s cennými papiermi, vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti ním vložených prostriedkov do Družstva, pričom banka svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že už nemohol rozpoznáť riziko svojej investície, resp. že túto investíciu mu banka svojim zanedbateľným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. Žalobca tiež poukázal na skutočnosť, že Národná banka Slovenska tým, že dňa 4. marca 2011 obchodníkovi s cennými papiermi odňala licenciu na činnosť a Družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch, z čoho vyplýva tolerovanie porušovania právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011 Národnou bankou Slovenska.

17/Žalobca v odvolaní ďalej uviedol, že Národná banka Slovenska rozhodnutím zo dňa 30. mája 2011, č. ODT-10890-4/2010, právoplatným dňa 18. júla 2011 zakázala Družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií s tým, že Národná banka Slovenska ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo, nakoľko údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, späťne k 31. decembru 2006, kedy došlo v sídle Národnej banky Slovenska dňa 27. augusta 2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti. Údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené, boli neaktuálne minimálne od 1. októbra 2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva, boli neaktuálne už k 31. decembru 2006, z čoho vyplýva, že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od 31. decembra 2006, avšak Národná banka Slovenska voči Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011 (zákazom činnosti). Uviedla, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevyklučuje možnosť podať veriteľom, ktorý si prihlásili svoju pohľadávku do konkurzu, návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí takýto návrh predčasným, pretože je povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia žalobcu ako veriteľa v konkurznom konaní, a ak áno, v akom rozsahu. Súd pri tomto hodnotení dokonca nemá čakať až na konečné rozvrhové uznesenie konkurzného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11. apríla 2012, sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale je povinný zohľadniť aj napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu - preto žiadna platná právna norma neumožňuje vysloviť záver o predčasnosti podania návrhu, a to ani vtedy, ak žalobca doposiaľ nemal možnosť vymôcť plnenie od subjektu, ktorý jediný je podľa názoru žalovanej a prvoinštančného súdu povinný mu dané plnenie vrátiť s tým, že ani zák. č. 514/2003 Z. z. nevyžaduje žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak pripúšťa regresnú náhradu. Ak by prebiehajúce konkurzné konanie vylučovalo podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval Občiansky zákonník, zákon o zodpovednosti za škodu, ako i Trestný zákon v platnom znení, a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania. Súčasne by to znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu, či trestnoprávna zodpovednosť je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze. Uviedol, že z písomného vyjadrenia správcu konkurznej podstaty o stave konkurzu zo dňa 20. augusta 2013 vyplýva, že v konkurznej podstate nie sú žiadne prostriedky, celý majetok je tvorený hypotetickými pohľadávkami z neukončených súdnych sporov proti Národnej banke Slovenska, Garančnému fondu investícií, či poisťovni Chartis Europe a iným odporcom, a preto aktuálny stav konkurzu vylučuje jeho možnosť svoju pohľadávku z konkurzu uspokojiť. Namietol, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O.s.p., a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. januára 2012, sp. zn. 6 MCdo 11/2010.

18/Žalovaná sa k odvolaniu vyjadrila v podaní doručenom súdu dňa 29. 05. 2014, ktorým žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že súd v prejednávanej veci vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia skutkového stavu (navrhnuté žalobcom), riadne zabezpečil dôkazné listiny aj z iných súdnych konaní v skutkovo a právne identických veciach a zároveň mal k dispozícii všetky pre vec podstatné a rozhodujúce písomné listinné dôkazy. Nesúhlasila s tvrdením žalobcu, že je povinnosťou všeobecného súdu dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, keď aj podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR všeobecný súd musí dať odpoveď na tie otázky nastolené účastníkom konania, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania a odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 241/07). Uviedla, že podstatou práva na spravodlivé konanie nie je právo na úspech v konaní, a teda právo na rozhodnutie zodpovedajúce názorom a predstavám žalobcu, a preto jeho tvrdenie, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti považuje za *denegatio iustitiae*, je účelové. Žalovaná vo svojom vyjadrení uviedla, že žalobca sa účelovo snaží dodatočne navrhovať vykonanie ďalších právne irelevantných dôkazov, ktoré iba oddiaľujú vydanie rozhodnutia vo veci a zároveň sa snaží vyfabulovať fiktívnu existenciu jeho údajného nesprávneho postupu a tiež fikciu, kedy sa tak stalo, pretože údajný nesprávny úradný postup nebol preukázaný a neexistuje s tým, že žalobca nevyužil všetky možnosti na uplatnenie a vymoženie svojho nároku, pretože nepodal žiadny návrh proti členom predstavenstva, ani členom kontrolnej komisie Družstva, ktorí boli zodpovední za jeho riadenie, za hospodárenie a nakladanie s jeho majetkom. Podľa neho kompetencie Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad dohliadanými subjektmi sú dané platnými právnymi predpismi a ich medze vyplývajú aj z Ústavy SR a konštantnej súdnej judikatúry, podľa ktorej všetky orgány verejnej moci môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, pričom je vylúčený extenzívny výklad (interpretácia) týchto ústavných princípov vyplývajúcich z článku 2 ods. 2 Ústavy SR s tým, že Národná banka Slovenska postupovala v súlade s Ústavou SR a platnými právnymi predpismi, nebola nečinná, nespôsobilá žiadne prietahy a pri svojom postupe voči Družstvu a aj obchodníkovi s cennými papiermi dodržiavala zákonné pravidlá zakotvené ustanoveniami zákona o dohľade a zákona o cenných papieroch. Žalovaná vo svojom vyjadrení uviedla, že žalobca mohol požiadať Národnú banku Slovenska o vysvetlenie jej zákonom zverených kompetencií v oblasti dohľadu nad finančným trhom a muselo mu byť známe, že s investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov s tým, že Národná banka Slovenska môže ukladať sankcie dohliadanému subjektu len za také porušenie a neplnenie povinností, ktoré sú dohliadanému subjektu uložené zákonom, a ktoré zároveň patria do pôsobnosti a kompetencií orgánu dohľadu a až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zákona o cenných papieroch, teda až od 1. júna 2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú aj povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície, a teda až odvtedy mohla Národná banka Slovenska dohliadať, či Družstvo schválený Prospekt investície dodržiava. Uviedol, že povinnosť aktualizovať Prospekt investície bola stanovená vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt až od 1. januára 2009, na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch v znení zák. č. 558/2008 Z. z. a počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt, štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt nepretržite zodpovedal a zodpovedá investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície a informácie a podklady, ktoré má Národná banka Slovenska zisťovať v rámci predmetu dohľadu, sa vždy vzťahujú výlučne ku konkrétnemu druhu dohliadaného subjektu so zohľadnením jeho zákonom uložených povinností. Poukázal tiež na skutočnosť, že žiaden zákon neukladal vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt žiadne povinnosti v oblasti obmedzenia a rozloženia rizík ani krytia, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, a preto reálne neexistujúce povinnosti Družstva nemohla Národná banka Slovenska kontrolovať, nakoľko vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt mal v súvislosti s rizikom iba jednu informačnú povinnosť podľa ust. § 129 ods. 1 písm. b) Zákona o cenných papieroch, ktorá spočívala v tom, že zverejnené alebo hromadne používané oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt muselo obsahovať taktiež upozornenie, z ktorého vyplývalo, že s touto investíciou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov, a preto za dodržiavanie Prospektu investície Družstva bolo aj voči členom družstva vždy zodpovedné predstavenstvo ako štatutárny orgán, a to bez ohľadu na fakt, či vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt táto povinnosť bola alebo nebola osobitne zákonom uložená. Žalovaná

uviedla, že Národná banka Slovenska mohla kontrolovať len to, či si Družstvo plní informačné povinnosti o verejných ponukách majetkových hodnôt, a to, či informácie zverejňované Družstvom obsahujú náležitosti predpísané zákonom a či Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt zverejňuje finančné správy v zmysle bývalého ust. § 130 zákona o cenných papieroch, pričom tieto informácie Národná banka Slovenska nepotvrdzovala a ani nemohla potvrdzovať, pretože mohla postupovať len v súlade s bývalými ustanoveniami § 129 a § 130 Zákona o cenných papieroch a nemohla potvrdzovať správnosť finančných ukazovateľov Družstva. Nesúhlasila s tvrdením žalobcu, že vo vzťahu k Družstvu bola Národná banka Slovenska nečinná, nakoľko vydala relevantné rozhodnutia, pričom sa nedopustila žiadnych prietahov v konaní a postupovala v rámci jej oprávnení a v súlade so zákonom o cenných papieroch, zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj Ústavou SR. Vo vzťahu k rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 29Cdo/4968/2009 žalovaná uviedla, že tento primárne rieši problematiku zodpovednosti iných subjektov ako štátu a iba sekundárne a marginálne sa zaoberá zodpovednosťou za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci a z jeho odôvodnenia zároveň vyplýva, že akokoľvek inak nie je možné zmiešavať posúdenie otázky vzniku škody pri zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci s otázkou zodpovednostných nárokov osôb uvedených v ust. § 3 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní a preto zodpovednosť štátu v prípade, ak existuje iný dlžník, je zodpovednosť subsidiárna a tiež objektívna, ktorej sa štát nemôže zbaviť, a preto musia byť najskôr využité všetky zákonné možnosti veriteľa voči iným dlžníkom a následne musia byť jednoznačne a nespochybniteľne preukázané všetky tri predpoklady tejto zodpovednosti za škodu, ktoré musia byť splnené súčasne. Uviedla, že skutočná existencia pohľadávky žalobcu a jej výška voči Družstvu sa bude zisťovať v rámci incidenčných súdnych konaní, pokiaľ ich správca konkurznej podstaty Družstva neuzná skôr a až následne, ak pohľadávka žalobcu voči Družstvu nebude uspokojená v rámci konkurzu, môže žalobcovi vzniknúť škoda. K námietke, že v konkurze na majetok Družstva a v súvisiacich incidenčných súdnych konaniach ani jeden a pol roka od vyhlásenia konkurzu nemajú veritelia ani len zistené pohľadávky, poukázala na písomné vyjadrenie správcu konkurznej podstaty Družstva zo dňa 14. septembra 2011, kde správca konkurznej podstaty konštatuje katastrofálny stav účtovníctva úpadcu, ktoré bolo vedené len do júla 2010 a po tomto dátume sa v účtovníctve nenachádzajú žiadne účtovné záznamy, účtovné doklady sú v neporiadku, mnohé z nich chýbajú a veľká časť finančných operácií úpadcu bola realizovaná v hotovosti bez riadneho zaznamenania v účtovníctve a pohľadávky neboli popreté z dôvodu, že by boli nedostatočne zdokladované, ale v dôsledku veľmi podozrivého hospodárenia úpadcu v období pred konkurzom. Zároveň uviedla, že v zápisnici o pojednávaní síce nie je osobitne uvedené, že na tomto pojednávaní boli prečítané určité listiny alebo ich presne označené časti, ale z nej jasne vyplýva, že súd prvej inštancie jednotlivé dôkazy nachádzajúce sa doteraz v súdnom spise, oboznámil a presne špecifikoval o aké doklady išlo s tým, že v súlade s ust. § 121 O.s.p., netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti s tým, že z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. februára 2008, sp. zn. 1Obo/283/2006 vyplýva, že dôkazy, na ktoré účastník dodatočne poukazuje, sú súdu všeobecne známe, pretože účastník viedol desiatky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe voči rôznym dlžníkom, takže dokazovanie v tomto smere nebolo potrebné vykonať, pričom žalovanej je známe, že na Okresnom súde Bratislava I sú proti nej vedené stovky sporov na rovnakom skutkovom a právnom základe, pričom vo všetkých sporoch majú žalobcovia rovnakého právneho zástupcu.

19/Odvolací Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 16.12.2014 č.k. 5Co/336/2014-533, 5Co/337/2014, 5Co/338/2014 rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti potvrdil, potvrdil tiež uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 14.05.2014 č.k. 21C/223/2011-516 a č.k. 21C/223/2011-518. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím uznesením zo dňa 14. 10.2015 pod sp. zn. 8Cdo/299/2015 rozsudok označeného odvolacieho súdu vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (dovolanie voči ostatným výrokom rozsudku odvolacieho súdu bolo odmietnuté), keď vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobcu nebolo tomuto doručené, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tým k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.

20/Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok - platného a účinného od 1.7.2016 (ďalej len „CSP“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

21/Odvolací súd po doručení vyjadrenia žalovanej k odvolaniu žalobcu s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie CSP preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379, 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nemožno považovať za dôvodné.

22/V prejednávanej veci súd prvej inštancie na základe dokazovania vykonaného v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) správne ustálil, že žalobca v konaní nepreukázal nesprávny úradný postup zo strany NBS pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie v súlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 46/05, I. ÚS 352/6, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08) zodpovedal stranami konania nastolené otázky, ktoré majú rozhodný význam pre posúdenie veci samej, a s ktorým sa stotožňuje aj súd druhého stupňa.

23/V danom prípade nebola spornou skutočnosť, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt; sporným bol rozsah tohto dohľadu. Zohľadniť treba pritom fakt, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z. z.), teda až od 01. 06. 2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Z uvedeného potom vyplýva, že aj NBS mohla až od 01. 06. 2010 dohliadať na to, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Rovnako aj povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 01. 01. 2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zák. č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z. z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h) zák. č. 566/2001 Z. z. pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zák. č. 566/2001 Z. z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani Družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík (na rozdiel od iných dohliadaných subjektov ako napr. správckové spoločnosti pre kolektívne investovanie). Neexistujúce povinnosti Družstva preto nemohli byť ani predmetom kontroly NBS. Žalobca sa tiež mylne domnieva, že NBS vykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva. Podľa platnej právnej úpravy NBS mohla kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. § 126 až 130 zák. č. 566/2001 Z. z. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že žalobca si musel byť vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko, a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b) zák. č. 566/2001 Z. z. v znení platnom do 21. 7. 2013; § 126 až 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z. z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z. z. účinným dňa 22.07. 2013). Ak si toho žalobca vedomý nebol, nemožno to pričítať na ťarchu NBS v zmysle zásady vigilanti bus iura non excusat (neznalosť zákona neospravedlňuje). To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu, podľa ktorej o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou Družstva nemala vedomosť.

24/Nemožno sa stotožniť ani s námietkou žalobcu o povinnosti NBS v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti, a preto ani NBS z neho nevyplývala povinnosť, ktorá by jej ako povinnému subjektu takúto povinnosť ukladala. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadať, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsojacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností NBS. Štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup NBS iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv žalobcu, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup vyhodnotil žalobca, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť NBS pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom vyplývajú zo zákona.

25/Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi Družstvom a obchodníkom s cennými papiermi vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s cennými papiermi obchodoval vo vlastnom mene na účet Družstva, čiže riziko nieslo samotné Družstvo, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu Družstva, a ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c) Zmluvy v spojení s § 5 zák. č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch). V danom prípade išlo o služby, ktoré Družstvo ako klient obchodníka s cennými papiermi využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená. Žalobca si ako člen Družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť, čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi s tým, že až do rozhodnutia NBS zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s cennými

papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady NBS zo dňa 1. marca 2011, č. GUV - 274/2011, vykonával obchodník s cennými papiermi túto činnosť ako regulovanú NBS. Činnosť Družstva, ktorého bol žalobca v rozhodnom čase členom, spĺňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob zhodnocovania na vlastné riziko, riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania; a zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči žalobcovi.

26/Odhliadnuc aj od aktívneho prístupu NBS k obchodníkovi s cennými papiermi, preukázaného jej rozhodnutím zo dňa 8. januára 2008, č. OPK - 9750/3/2007, ktorým uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 16.596,96 euro, kedy po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie Bankovou radou NBS, opätovne rozhodnutím zo dňa 20. augusta 2008, č. OPK-9750-5/2007 uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu vo výške 9.958,18 euro a následne rozhodnutím zo dňa 21. decembra 2010, č. ODT-8305-5/2010 odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb, odvolací súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku žalobcu o nedostatočných opatreniach NBS na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči Družstvu. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že žalobca sa nemôže v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu spočívajúcom v takom pochybení v postupe NBS, ktoré sa týka hmotnoprávneho posúdenia veci; hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť len v obsahu rozhodnutí NBS, keďže za nesprávny úradný postup nie je možné považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie veci, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

27/S poukazom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v prejednávanej veci nebol preukázaný základný predpoklad pre založenie objektívneho zodpovednostného vzťahu v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci (§ 9 uvedeného zákona).

28/Pokiaľ ide o rozsudok NS ČR sp. zn. 29 Cdo 4968/2009, na ktorý v odvolaní poukazyval žalobca, jeho interpretácia je nesprávna a zavádzajúca. Predovšetkým tento rozsudok sa týka náhrady škody, ktorú veriteľom spôsobili osoby povinné podať návrh na vyhlásenie konkurzu tým, že so splnením tejto povinnosti boli v omeškanií. Okrem toho NS ČR v odôvodnení uvedeného rozsudku poukázal na rozhodnutie R 48/2011 týkajúce sa náhrady škody spôsobenej výkonom verejnej moci, podľa ktorého v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nedobytnosti pohľadávky poškodeného, ako predpokladu vzniku zodpovednosti štátu sa odvíja odo dňa, keď poškodený obdržal plnenie na základe právoplatného rozvrhového uznesenia. Uvedený rozsudok sp. zn. 29 Cdo 4968/2009 nepolemizuje so závermi rozhodnutia R 48/2011, ale súčasne berie do úvahy rozhodnutie R 33/2008, podľa ktorého otázka nemožnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa môže byť zodpovedaná aj skôr než pri rozvrhu (ku ktorému ani nemusí prísť). V tejto súvislosti NS ČR uviedol, že miera možného uspokojenia veriteľov dlžníka môže byť objasnená už pri vydaní čiastočného rozvrhu, prípadne pri právoplatnom schválení konečnej správy, ak z nej bude zrejmé, že dosiahnutý výťažok spežania konkurznej podstaty nebude stačiť ani na plné uspokojenie pohľadávok za podstatou a pracovných nárokov, takže nezaistení veriteľa druhej triedy neobdržia pri rozvrhu nič. Z označeného rozsudku NS ČR nevyplýva záver, že žalobu o náhradu škody proti štátu možno podať v ktoromkoľvek štádiu konkurzného konania. Z tohto rozsudku NS ČR teda vyplýva, že predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je nedobytnosť pohľadávky poškodeného v tom zmysle, že je zrejmé, že poškodený neobdrží v konkurznom konaní žiadnu sumu, a po druhé to, v akej výške vznikla veriteľovi škoda, možno zistiť už skôr, než pri rozvrhu a to napr. pri vydaní čiastočného rozvrhu, alebo pri právoplatnom schválení konečnej správy. V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok Družstva nedošlo k spežovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o spežovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky žalobcu nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa aj v tom, že žaloba bola podaná predčasne.

29/Odvolací súd sa napokon nestotožnil ani s odvolacou námietkou týkajúcou sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý podľa žalobcu na pojednávaní nevykonával dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom. Z obsahu zápisnice z pojednávania konaného dňa 26.03.2014 totiž vyplýva, že obe strany netrvali na vykonaní dokazovania čítaním listinných dôkazov, ktorých obsah im je známy.

30/Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

31/O trovách odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko ich náhradu nežiadala.

32/Toto rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).